

jævnlig havde udøvet i Hovedstrømmen, blandt andet ogsaa var blevet foretaget med Vaad, hvilket Redskab maa anses at henhøre til dem, hvis Brug i Hovedstrømmen Fiskegaardens Gjer er berettiget til at modsætte sig, bleve de for deres saaledes forøvede Indgreb i Fiskegaardens Rettigheder ansete med Vøder.

De i denne Dom indeholdte Udtalelser ligge ogsaa til Grund for en af Højesteret den 12te Juni 1895 affagt Dom, der tillige statuerer, at Fiskeriloven af 1888 ikke har gjort nogen Forandring i de Fiskegaarden tilkommende særlige Rettigheder, hvorhos det i samme Dom udtales, at de Højesteret foreliggende Oplysninger ikke besøje til at antage, at der tilkommer Randers Købstads Borgere særlige Fiskerettigheder i Randers Fjord og Gubena.

Endelig er det i mange Domme, saaledes ogsaa den sidstnævnte Højesteretsdom, forudsat, at under de Redskaber, hvis Brug Fiskegaardens Gjer er berettiget til at forbyde, ogsaa maa henregnes de saakaldte Loggergarn, der bestaa af et fintraadet, som Regel ca. 90 à 100 Fod langt Garn, paa begge Sider omgivet af en saakaldet Grime eller et Næt med meget store Masker af noget sværere Traad end selve Garnets.

Trods de saaledes foreliggende Udtalelser af Højesteret har den Fiskegaarden tilkommende særlige Ret i en Arrække været og vedbliver fremdeles at være Genstand for ulovlige Indgreb. Dels sker det nemlig jævnlig, at Fiskerne ved Fjorden i Sejlbyhbet fange Laks og Ørred med Garn, som efter Højesteretsdommen ikke ere tilladte, men navnlig drives det ulovlige Fiskeri af Personer af Arbejderklassen fra Randers og Omegn paa Strækningen fra Randers til Fiskegaarden, hvor Fiskeriet efter Laks og Ørred paa Grund af Forholdene er mest lønnende, og det uagtet disse Personer, hvis egentlige Næringsvej ikke er Fiskeri, overhovedet ingen Ret have til Fiskeri af nogen som helst Art i den paa-gældende Strækning, da Fiskeriet med den af Fiskegaardens særlige Ret flydende Indfrænkning maa anses at tilkomme Lodsjerne.

Det er, uagtet det gentagne Gange og paa forskellig Maade har været forsøgt at hæbde Fiskegaardens Gjers Ret, samtidig med, at de nugældende Fredningsbestemmelser søgtes overholdte, ikke hidtil lykkedes at gøre en Ende paa disse Ulovligheder, og der er herved i Aarenes Lob fremkaldt en Tilstand, der ikke alene er ødelæggende for Gjeren, hvem der allerede ved Fiskerilovens Bestemmelser om Fiskegaardens Oplukning fra Lørdag til Mandag og de øvrige Fredningsbestemmelser, er forvoldt et betydeligt Tab, uden at han har faaet nogen Erstatning herfor, men tillige nedbrydende for den Respekt, der bør være til Stede for de gældende Love og de trufne Retsafgørelser, ligesom den endelig har bevirket, at Fiskeriet af Laks og Ørred utvivlsomt er i stærk Tilbagegang, idet det udøves uden Hensyn til Fredningsbestemmelserne og uden Hensyn til, hvad Fiskebestanden kan taale.

Den eneste Maade at raade Bod paa disse uheldige Forhold vil formentlig være, at Staten overtager Fiskegaarden og ordner Sagen saaledes, at der samtidig med dens Benyttelse til Fangst og til Udklækning tilstaaes Beboerne en vis begrænset Ret til ogsaa at fiske Laks og Ørred, idet det derved formentlig vilde kunne opnaas, at Misfornøjelsen med Fiskegaardens Privilegium bortfaldt, at den Ret, som til Dels maa siges at være tilføjet Laksogaardens Gjer, ophævedes, at der etableredes et kraftigt Opshyn, som var i Stand til at overholde Fredningsbestemmelserne, saa at den ulovlige Retsstilstand ophørte, samt at der dels herigennem, dels ved kunstig Udklækning kunde sørges for en Retablering af Fiskebestanden til Fordel for den langs Vandarealet boende Fiskerbefolkning. Endelig kunde der ved Statens Overtagelse af Fiskegaarden ventes en Aahjælpning af de Klager, der ere fremkomne over, at Fiskegaarden skulde hindre Vandets fri Flugt til Stade for de omliggende Enge, idet Staten kunde foranledige de Sand- og Dyndbaner, der danne sig foran og ved Fiskegaarden, oprense. Besiddelsen af en saadan Fiskerianstalt vilde formentlig ogsaa i og for sig være af Interesse for Staten for detsfra at kunne lede de forskellige videnskabelige og praktiske Undersøgelser, som ville være nødvendige, hvis der skal søges udrettet noget for Ferskvandsfiskeriet i det hele.

Fiskegaarden med Tilliggende vil formentlig kunne erhverves for en Sum af 150,000 Kr. foruden Omkostninger ved Overdragelsen m. v., og ved Købet maatte det tillige betinges, at de forskellige af Fiskegaarden i Tidernes Løb indkøbte Laksogaardsrettigheder paa andre Steder i Laen eller Fjorden medfulgte. Foruden Friensvold Fiskegaard fandtes der nemlig tidligere flere andre Laksogaarde i Laen og Fjorden, men af disse drives for Tiden kun 3, nemlig Brødrene Dvøens to Fiskegaarde Nord for det gamle Sejløb mellem Tøjhusshaven ved Randers og Tjæreby Skel og Rasmus Wings Fiskegaard, Skibengaarden kaldet, Nord for Sejløbet omtrent ud for Tjæreby. I denne